

Když si kluk zpod Tater dojde pro titul profesor

21.8.2023 - Lada Dittrichová | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Co pro vás znamená titul profesor?

Vnímám ho jako ocenění několikaleté systematické práce v profesi, kterou jsem vždy dělal nejlépe, jak umím. Bez vidiny titulu. Určitě jsem si ve dvaceti neřekl „fajn, ve čtyřiceti budeš profesor“. Měl jsem to štěstí pracovat se skvělými lidmi – kolegy, doktorandy i protějšky z jiných univerzit – kteří mě vedli, nebo se nechali vést, a přitom mě hodně posunuli z profesního i osobního hlediska. Nešlo by to ani bez podpory mé rodiny, manželky Ivany a synů Gabriela Alana a Simona Artura. Abych to shrnul... Když mi prezident Pavel gratuloval a předával profesorský titul, napadlo mě, že se to asi tomu klukovi zpod Tater, který občas udělal chybu, upadl, ale zase se zvedl a šel dál, nakonec oplátilo.

Byla strojařina jasná volba?

Robotika byla jasná volba, jiná možnost pro mě neexistovala. Možná v přihlášce, ale v hlavě ne. Studoval jsem na Strojnické fakultě Technické univerzity v Košicích. Inženýrský titul mám z programu Výrobní systémy s průmyslovými roboty a manipulátory. Doktorské studium jsem dokončil v roce 2009 v programu Výrobní technika. Do roku 2013 jsem působil na Katedře aplikované mechaniky a mechatroniky Technické univerzity v Košicích, pak jsem se přesunul na Fakultu strojní VŠB-TUO. Letos je to už deset let.

Čím to, že si vás robotika získala tak jednoznačně?

Můžou za to filmy a seriály mého dětství s robotickou tematikou, jako byli animovaní Transformers z 80. let nebo film Číslo 5 žije. Pak už to šlo rychle. Robotika je možnost, jak lidem zjednodušit život tím, že monotónní nebo nebezpečnou činnost přenechají robotům. V průmyslové sféře to už ve vyspělých zemích funguje dobře, v rozvojových je to o dost horší. Nicméně v osobním životě bude i Evropanům ještě chvíli trvat, než budou moci říct „mám robota, který za mě uklízí, nakupuje a myje nádobí“.

Kdy jste poznal, že je pro vás akademická dráha to pravé?

Ne hned, přišlo to postupně. Na začátku jsem učení vnímal jako nutné zlo. Časem jsem pochopil, že čím dál své znalosti posunu, tím více nových se mi může vrátit.

Kdybyste si měl vybrat: věda, nebo výuka?

Patnáct dvacet let zpátky bych odpověděl jednoznačně věda. Teď ale vím, že obě oblasti musí fungovat v symbióze. Bez vědy není možné učit nové poznatky a bez jejich učení naopak nemůžete bádát dál. Je to propletené.

Co pro vás znamená věda?

Možnost posouvat hranice známého. Probdělé noci a léta bez dovolenek. Otázky proč a jak, na které je třeba najít správnou odpověď. Sazení ořešáků, jejichž plody můžete sbírat až o dekádu později. Obrovský potenciál lidského mozku a mysli, nad kterými asi nikdy nepřestanu žasnout.

Jaký jste byl student?

Určitě vynikající. (*smích*) Je to dotaz spíš na mé pedagogy, ale asi jsem byl úplně běžný vysokoškolský student. Nepatřil jsem do top 10. Co mě nebavilo, šlo cestou nejmenšího odporu. Nenavštěvoval jsem zdaleka všechny přednášky a občas jsem vynechal i cvičení. Když mě naopak nějaký předmět chytl, stal se pro mě prioritou a jiné věci šly stranou.

Čeho si vážíte na svých studentech?

Iniciativy, samostatnosti, kreativity a houževnatosti. Ale i zdravé paličatosti, když mě pomocí faktů přesvědčují, že jejich řešení je správné. Je ale velice tenký led mezi zajímavým, správným řešením a snahou odevzdat cokoli, protože potřebuji kredity.

Co od vás studenti nejčastěji slýchají?

Že si mají pravidelně opakovat probrané učivo, protože mozek rychle zapomíná. A vzhledem k množství informací, které se na dnešní studenty hrne z všech stran, hlavně ze sociálních sítí, to platí o to víc.

Co byste před nimi nikdy neřekl?

Ke studentům se chovám jako k sobě rovným. Měli by ale vědět, že pedagog tu není od toho, aby je vedl za ruku, hladil jejich ega, případně vždy a za každých okolností toleroval jejich individualitu. Naším úkolem je předat jim znalosti z oboru, který si vybrali pro své uplatnění v praxi. Zvědavějším pak ukázat, které hranice je možné posouvat. A hlavně dát jim ten prvotní impuls, který v nich probudí hlubší zájem o danou problematiku. Není však v našich silách studenty motivovat neustále.

Hodně se mluví o tom, že mladá generace přestává rozumět slovenštině. Potýkáte se občas s jazykovou bariérou?

Často, a nejenom u mladé generace. Postupně se mi daří tuto bariéru zmenšovat. Je ale mou povinností se v tomto směru integrovat a přednášky, cvičení a konzultace vést v jazyku, v němž je předmět akreditován.

Proč by podle vás měli studenti jako své zaměření volit právě robotiku?

Studenti robotiky mají vysokou šanci najít práci ještě před tím, než úspěšně absolvují. Mají od nás hromadu zajímavých informací z oboru, které jim pomáháme přetavit do znalostí, aby se stali vysoce konkurenceschopní na trhu práce. Zároveň je vychováváme jako potenciální kolegy pro vědu. Specializace robotika se zvolit dá, nedá se ale zvolit motivace a chuť se do problematiky ponořit – tu student prostě musí mít. To samozřejmě platí pro každý jiný program. Jak říkal jeden můj kolega, „koně k vodě dotáhnu, ale napít se musí sám“.

Jaká je Katedra robotiky?

Mladá, dynamická, plná energie a nápadů, těšící se na zrekonstruování Centra robotiky, aby mohla efektivněji vykonávat svou činnost jak v pedagogice, tak i ve vědě. A být tak ještě větším přínosem pro VŠB-TUO, Moravskoslezský kraj a Českou republiku, stejně jako vzorem pro mladší generace studentů a výzkumníků, které může práce členů katedry inspirovat ke studiu robotiky nebo techniky obecně.

Když pomineme práci - jak nejradši odpočíváte?

Volný čas trávím s rodinou, čtením knih (ve výsledku jsou to knihy do práce nebo odborné články), sledováním filmů, vařením, kreslením nebo hraním na herních konzolách.

<https://www.vsb.cz/magazin/cs/detail-novinky?reportId=45833>